

Skrímslið

Barnanna skrímslotti er kendur. Aftanfyri henda ótta liggur, at skrímslið ongantið sæst. Verður tað leitt ov ofta fram í ljósið, so børnini koma at kenna tað, hvørur óttin. Ja, vandi er fyri, at tey gerast góð við tað.

Tað sigur rættliga fitt um vanvirðing tjóðveldisins fyri føroyskum veljarum og hugusunnar-evnum teirra, at teir meta allar hesar fyri politisk børn at vera, børn, sum skulu ræðast við skrímslið.

Ílla man standa til, tá hernaðarskrímslið nú einferð enn verður drigið út úr hellinum fyri 15'andu ferð í val skal verða (ja so ofta hava vit haft løgtings- ella fólkatingsval síðani 1960). Men nú man tað so ofta hava sæð dagljós at litíð veiggj er eftir í tí. Ja, nú mugu sjálvst tey politisku børnini kenna tað eins væl og hini, ið altíð álvarsamt hava viðgjørt henda spurning. Tibetur er enn ikki so gálið, at nökur av okkum eru vorðin góð við tað, men halda tjóðveldismenn á við hásir rangsnúgviningini av veruliga virksemi hermanna í Føroyum, er vandi fyri at fólk fáa tokka til teirra í staðin.

Er samvitskan yvir lut-tøku floksins í ábyrgdar-kendum landsstýris sam-arbeiði, sum byggir á heimastýrislógárinna grund, so ring, at tað er neyðugt at leita útslitin tetingaramboð fram aftur til tess at skøva út yvir?

Hetta skilji eg ikki!

Ti tey útslit, rokkin eru við at fylla út karm heima-stýrislógárinna, soleiðis at vit í mongum føri taka ábyrgd á okkum fyri egin viðurskipti og fyrrskipa hesi sjálvi, mátti ikki boðið tjóðveldismennum imóti. Og hitt, at vit samstundis taka upp nýggja samvinnu við danir um loysn av týðandi sam-felagsmálum (dagpening-skipan, útbýggjan av heilsurektini og sosialu trygdini, samt fíggar-skipanin til útbýggjan av vinnulivi okkar) átti tjóð-veldisfólk væl at hava gjørt sær greitt fyri lang-ari tíð síðan, var javnaðar-floksins treyt fyri at sam-virka við tey.

Eingin hevði væl hugsað sær, at loysingar-politikkur skuldi rekast hesi ár, og eingin hevði væl hugsað sær, at javnaðar-flokkurin læt seg reka av EEC- ella Nato-rakst-rarópum til at fremja leikir, sum ikki heilt og fult voru í tráð við okkara grundfestu hugsan um at

taka føroyskar avgerðir eftir føroyskum tørv og tá vit høvdu umstøður til at umsita hesar.

Hvi skal nú loysingar-glorian gníggjast so ógv-sliga við eitt val til danska fólkatingi?

Hvi skal nú troysta skrímslið órvæst ein-aferð enn?

Hvi skal danski verju-málaráðharrin sjoflast so til, sum ófólkilig og ó-búgvinn tjóðveldisfólk hava gjørt?

Hvi skal ein vanlig út-skiftan av helikoptarum, eftirlitsflogferum og nú-timansgerð av naviga-tions- og staðfestingartól-um gerast til eina hernað-arliga dubbing, sum broytir ta støðu vit hava verið í inntil dagin í dag, og sum eitt sameint løg-ting hevur roynt at slopp-ið okkum burtur úr?

Er álvarin aftanfyri tjóðveldisfloksins støðu-takan til hernaðarmálið, so litil, at hann heldur, at hann í eini støðu, har flokkurin hevur meda-byrgd fyri hvussu sam-vinnan við danir í sjó-verjuspurningum virkar og hvussu umstøður mjørkadalsmanna eru skipaðar, kann rokna við politiskum vinningi av at uppdimensionera hesar spurningar, ræða við hernaðarmáldubbing og kitla smáfascismuna, sum liggur í fleiri av okkara medborgarum, tá tað snýr seg um at gera danir til syndabukkar í Føroyum?

Fólkafloksmenn, tjóð-veldismenn og javnaðar-menn hava vítað í fleiri ár, at helikoptarar skuldu skiftast út, at tey gomlu DC 3 flogferini og flut-tingsflogferini sum luttaka í eftirlitsflugvingini innan sjóverjuna skuldu skiftast út, ti tey vóru útslitin, at sjóverjuskipini skuldu skiftast út o.s.fr.

Fólkafloksmenn, tjóð-veldismenn og javnaðar-menn hava frøtt seg um hetta, tí helikoptararnir hava so sanniliga gjørt nyttu, eftirlitsflugvingin hevur so sanniliga sett okkum forar fyri at fylgja fremmandum fiskiskapi og tey stóru sjóverjuskipini hava fýrt serliga russ-iskum svartkjaftaskipum, sum Tjaldrið og Ólavur Halgi ikki hava havt so nógv var stundir at taka sær av, væl.

Hvi so henda knapp-liga feupkensla nú fólk-atingssval skal vera?

Vit hava frá sjóverjuni mangar frágreiðingar um útbýggjarættanir, ser-liga viðv. helikoptarum og eftirlitsflogferum. Vóru tær ikki nøktandi, hvi

hava tit so ikki biðið um gjøllari upplýsing aðrenn Frederiksborg Amts Avis fór at skriva um styrkjan av Nato-verjuni?

Tit og vit hava í mong ár vítað at donsku sjó-verjuskipini hava haft aðrar eftirlitsuppgávur at røkja umframt verju av fiskimarki og fiskiveiðu-avtalam. Hvi so lást sum um tit nú eru tiknir á bóli av eini nútímans-gerðan?

Tit vistu, at tá vit javnaðarmenn síðan 1960 hava barst fyri eini føroyskari sjóverju við politimyndug-leika, so var tað ti vit vildu styrkja hesa sjóverju, og ti vit hildu tað vera í tráð við heimastýrislógina at okkara partur virkaði á jøvnum fœti við danska.

Vit vunnu og finga ein-aferð sambandsmenn til at taka lut í einari skilagóðari lutvisari yvirtøku, men tit vistu at hetta var ikki fyri at minka um uppgáv-ur danska partsins. Tit gingu undir hesa treyt.

Hvør hevur so givið Erlendi Patursson og Finn-boga Isaksen heimild at beita danir av landinum, ti teir onga nyttu gera?

Ongin!

Hetta, at tit, sum danir siga, royna at leggja gift fyri samarbeiði millum føroyska og danska partin av sjóverjuni er talandi dømi um hvussu litíð tit tjóðveldismenn hava nomið av samarbeiðs-treyttinum í einari sam-vinnu.

Tit gera móguleikarnar hjá okkara parti av sjó-verjuni, sum vit eru so err-in av og glað um, nógv trengri við slíkum atburði. Í skrivandi stund biði eg bert eftir um ikki gomlu "travararnir" koma samstundis í 14'anda sum hesi orð í Sosialin.

Løgið er tað um ikki atombumbufyrirreikingar á Viðareiði, radioaktivu bergholini hjá SEV í Vest-manna, kavbáta-støðirnar í Kaldbaksfirði og onnur skrímsl verða í 14' anda í dag.

Nei, latið tit okkum, sum hava havt teymarnar í hendi í EEC-málum, tryggja, at vit framhald-andi stýra uttanum henda felagsskap og leiðið tit troystta Nato-skrímslið inn aftur í hellið.

Lyfti heldur høvur aftur, errin av, at tit eru komnir upp í part at fremja dagsins verk, verk til frama fyri fólk okkara.

Tórshavn 18/10-79

Atli P. Dam

Kúganarleiðin — ella frælsisleiðin

Tann valrættur, ið tey ungu skulu nýta fyri fyrstu ferð týsdagin, hevur ikki altíð verið so sjálvsagdur sum í dag.

Hetta er ein rættur, sum fjóldir hava stríðst fyri, sum menn og kvinnur hava nýðst at fara í fongsul fyri og summi hava enn tá bót við livi sinum fyri. Í öldir var tað politiska valdið í vestur- og norðureuropa í hondnum á teimum-fáu. Hesi fáu brúktu vanliga sína makt til at kúga og trælka ta stóru fjóldina við.

Men so við og við vunnu frælsishugsjónir-nar frama — hitt borgar-liga demokratið varð við strev og stríð sett á stovn í flestu londum um okkara leiðir. Nýggir klassar komu til ræði, men framvegis var hin stóra fjóldin kúgvað við undirløn, vánaligum bú-staðarviðurskiptum og hartil hildin uttanfyri veruliga ávirkan á sam-felagið.

Stríðið helt fram. Hin fakliga arbeidararerslan menti seg politiskt og fakliga og kravið um á-virkn gjevnum at-kevurættin harnaði í hvørjum. Størri og størri partar av fólkinum finga valrætt: arbeidararnir — kvinnurnar og nú endi-liga tey ungu niður til 18 ár.

Eg vil fegin nýta høvið til at ynskja teim-um ungu tillukku við valrættinum, samstund-is sum tað hmar meg, at vit ikki eru so at okk-um komin, at vit kunnu bjóða tykkum henda sjálvsagda rætt, um eitt lögtingsval skuldi verið í dag.

Tit, sum fyrstu ferð

fritíðarráðgevarar kring landið til tess at sam-skipa og veita tekniska hjálp og vegleiðing. Har-næst gongur javnaðar-flokkurin inn fyri at stuðul verður latin til skeiðvirksemi fyri tey, ið takast við unddóms-arbeiði.

Eitt hitt størsta vandamálið hjá mongum ungum í dag er at finna nakað at búa í.

Serliga átroðkandi er hetta á størplássunum. Fyri at loysa henda spurning eigur tað almenna bæði at fyr-skipa beinleiðis og stuðla bygging av unddómskollegium. Ikki bert fyri skúlasøkjandi unddóm, men fyri øll ung, sum í styttri ella longri tíðarskeið torva bústað.

Tá stuðul verður veittur til unddómsarbeiði hava vit ofta lyndi til at gloyma tann unddóm, sum ikki beinleiðis luttekur í itrótti. Hetta vilja vit bota um við at fáa í lag eina fritíðarløggávu.

Tey ungu kunnu við einum ávisum rætti spyrja, hvat eitt fólk-atingssval viðkemur teim-um. Her vil eg visa á tann álvarsliga hegna-ágang, sum er við at taka seg upp um allan vesturheim. Hetta er ein ágangur, sum hótir ta demokratisku sam-felagsskipanina í øllum hennara liðum. Við at at-kræða fyri tí demokra-tiska og sosialistiska javnaðarflokkinum kann ein vera við til at styrkja tær demokratisku kreft-irnar á okkara leiðum móti hegnaáganginum.

Eisini meta vit tað rætt at seta

Vilhelm Johannesen

Javnaðarveljarar í Klaksvík
kunnu fáa bil til valhólið við at ringja
tlf. 565 00

Javnaðarveljarar í Miðvági
kunnu fáa bil til valhólið við at ringja
tlf. 323 18

Javnaðarveljarar í Eysturoy
kunnu fáa bil til valhólið við at ringja
Strendur: Petur í Króki, tlf. 47920
Skála: Tórfinn Hansen, tlf. 41190
Leirvík: Eli Joensen, tlf. 43189
Fuglafj.: Dánjal J. Kjærbo, tlf. 44011
Gøtu: Petur Eli Mikkelsen, tlf. 41108
Runavík: Jógv. Lamhauge, tlf. 47241
Eiði: Hans J. Poulsen, tlf. 23077

Javnaðarveljarar í Havn
kunnu fáa bil til valhólið við at ringja
tlf. 118 20 ella 147 20

Javnaðarveljarar í sunnaru helvt
av Suðuroynni
kunnu fáa bil til valhólið við at ringja
tlf. 734 64, 734 05 ella 730 54